

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

JURBARKO RAJONO ERŽVILKO GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2017 m. spalio 23–27 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Ilmantė Bagdonė, Dalia Grinevičiūtė, Gražina Gečienė, Vilija Lukauskienė, Alma Ramoškaitė ir stažuotoja Renata Bernotienė.

Mokyklos veiklos kokybės ataskaita parengta išanalizavus kiekybinius ir kokybinius duomenis bei informaciją. Išorės vertintojai stebėjo 85 pamokas, apėmė devynis neformaliojo švietimo užsiėmimus, po vieną klasės valandėlę ir pagalbos specialisto užsiėmimą. Vizito metu buvo gilinamasi į mokyklos vadovų, aptarnaujančio personalo, mokinių, mokytojų veiklą, kalbėtasi su mokyklos darbuotojais, savivaldos institucijų atstovais, mokiniais ir jų tėvais. Išanalizuoti mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai, informacija mokyklos stenduose ir interneto svetainėje, naudotasi NMVA ir Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateiktais duomenimis.

STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokinių socialumas ir gyvenimo planavimas (1.1.1. – 3 lygis). Iš pokalbių su mokiniais paaiškėjo, kad dauguma jų dalyvauja gimnazijos renginiuose, yra patys atsakingi už jų organizavimą ir vedimą. Mokinių tarybos nariai pasakojo apie gimnazijoje vykstančius susitikimus su administracijos atstovais. Susitikimų metu aptariami įvairūs mokinių pasiūlymai, idėjos. Dauguma mokinių geba tinkamai bendradarbiauti neformaliojo mokinių švietimo veiklose, įvairiose akcijose, projektinėse veiklose. Mokinių asmenybės branda skatinama ir padedant planuoti kiekvieno iš jų ateitį. Gimnazijoje yra standai su aktualia ugdymo karjerai informacija: skelbimai apie atvirų durų dienos renginius, ŠMM informacija apie stojimo į aukštąsias mokyklas naujoves. Susidaryti individualius ugdymosi planus mokiniams padeda pavaduotojas ugdymui. Mokiniai teigė, kad kryptingai planuojant ateitį pagalbą teikia gimnazijos psichologė: mokiniai atliko savęs pažinimo, gebėjimų nustatymo testus. Mokytoja, atsakinga už ugdymą karjerai, veda individualias ir grupines konsultacijas. Buvę abiturientai susitinka su dabartiniais mokiniais, pasidalija savo sėkmės istorijomis. Mokykloje kasmet vyksta Ugdymo karjerai diena, susitikimai su įvairių profesijų atstovais, organizuojamos išvykos į profesines mokyklas. Mokinių tėvai teigia, kad ugdymas karjerai gimnazijoje vykdomas paveikliai. Gimnazijoje teikiama gera profesinio švietimo ir orientavimo, karjeros planavimo pagalba padeda daugumai mokinių tinkamai pasirinkti savo kelią.

2. Stebėsenos sistemingumas stebint individualią mokinio pažangą (1.2.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Gimnazijos bendruomenė planuoja savo pažangą, ieško būdų, kaip gerinti mokinių pasiekimus. Nuo 2016–2017 m. m. diegiamas naujas modelis – „Mokinių pažinimo, individualios pažangos stebėjimo ir pagalbos mokiniui teikimo sistema mokykloje“. Individuali pagrindinio ugdymo pakopos mokinių pažanga fiksuojama elektroniniame mokinių pažangos vertinimo puslapyje (<http://www.erzvilkas.lt/vertinimas/>). Pažangos vertinimo informacija kaupiama vertinimo puslapio serveryje, ją kaupia ir klasių vadovai. Gimnazijoje atsisakyta trimestrų ar pusmečių, pažanga fiksuojama kas mėnesį, dalykų metiniai pažymiai vedami iš devynių mėnesių pažymių vidurkio. Stebėseną vykdoma šiais aspektais: pasiruošimas pamokai, mokymosi pažanga pamokoje, mokymosi lygmens pokytis, siūloma pagalba mokantis, elgesio problemos, pastebėti patyčių atvejai. Mokiniai, jų

tėvai teigiamai vertina tokį mokykloje diegiamą modelį, nes tai leidžia jiems nuolat stebėti vaiko pasiekimų pokyčius, o mokinius įpareigoja sistemingai dirbti. Klasių vadovai kiekvieno mokinio mėnesio pažangos suvestinę aptaria ir analizuoja su mokiniu, mokinio tėvais, toje klaseje dėstančiais mokytojais. Pradinių klasių mokiniai pildo „Mano pasiekimų lapą“, piešia diagramas, kuriose atsispindi jų ugdymo(si) pokyčiai. Pernai metais išryškėjo teigiami pokyčiai – 48 mokiniai padarė pažangą iš 68 dalykų.

3. Konstruktyvus mokinių mokymasis (2.3.1. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). 41 pamokoje (48 proc.) mokinių mokymosi vertinimas buvo geras ir labai geras. Vertintojai pastebėjo, kad tokie vertinimai dažniausiai skirti tuomet, kai mokytojai veiklą planavo bei organizavo pagal šiuolaikinio mokymosi paradigimą (14,1 proc.) arba bandė organizuoti aktyvų mokinių mokymąsi, skatino prisiišti atsakomybę už savo veiklą (23,5 proc.). 17,8 proc. pamokų mokymasis buvo įvardintas kaip stiprusis pamokos aspektas. Pamokose mokiniai pasitikėjo mokytojais, buvo aktyvūs mokymosi proceso dalyviai.

4. Veiklos ir įvykiai puoselėjant gimnazijos tradicijas ir neformalųjį švietimą (2.3.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Analizuodami informaciją apie gimnaziją ir bendraudami su bendruomenės atstovais, vertintojai sužinojo, kad mokyklai yra reikšmingas tradicijų tęstinumas. 150 metų sukaktį atšventusi gimnazija daug dėmesio skiria istorinės atminties išsaugojimui, mokykloje dirbusių žmonių atminimui. Išskirtinis renginys gimnazijoje – Patrioto diena. Šią dieną organizuojamos lengvosios atletikos varžybos, skirtos buvusio gimnazijos direktoriaus kario-savanorio, žuvusio už Lietuvos laisvę, Stasio Jarmalos atminimui. Kasmet vyksta tradicinės krepšinio varžybos, skirtos pirmojo gimnazijos direktoriaus Antano Giedraičio paminėjimui. Gimnazija didžiuojasi tradiciniu baltų vienybės dienos paminėjimu, pilietinėmis, patriotinėmis iniciatyvomis. Gimnazijoje aktyviai veikianti šaulių organizacija dalyvauja tradiciniame tarptautiniame pagarbos bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“ Vilniuje, skirtame Laisvės gynėjų dienai paminėti. Mokykla įsijungė į VšĮ Demokratinės mokyklos organizuotą Nerijaus Buivydo bėgimo akciją per Lietuvos mokyklas „Laimingesni vaikai mokyklose“. Kiekvienais metais vykstantis „Gimnazijos perlų“ renginys apjungia visą mokyklos bendruomenę. Gimnazistų mokymąsi gimnazijoje vainikuoja Paskutinio skambučio šventė, kurios metu abiturientai tradiciškai šoka valsą. Vertintojų komanda daro išvadą, kad veiklos ir įvykiai tikslingai puoselėjant gimnazijos tradicijas ir neformalųjį švietimą padeda mokiniams formuoti pozityvius nuostatus, skatinti jų užimtumą, asmenybės formavimą.

5. Įrangos ir priemonių naudojimas pamokose (3.1.1. – 3 lygis). Gimnazijoje turima įranga ir priemonės padeda kurti šiuolaikišką ugdymo(si) aplinką. Visi mokykloje dirbantys mokytojai turi kompiuterizuotas darbo vietas, 14 pedagogų turi nešiojamus kompiuterius, kai kurių dalykų mokytojai (pradinio ugdymo, anglų kalbos, vokiečių kalbos, matematikos) naudoja mokomųjų dalykų kompiuterines programas. Mokomieji kabinetai aprūpinti reikiama įranga ir priemonėmis (dauguma kabinetų aprūpinti daugialypės terpės projektoriais, ekranais, spausdintuvais, garso kolonėlėmis, yra šešios interaktyvios lentos). Įrengti du informacinių technologijų kabinetai su 12 ir 15 kompiuterizuotų vietų mokiniams. Gimnazija dalyvavo projekte „Mokymo inovacijų taikymo infrastruktūros kūrimas, siekiant plėtoti netradicinio ugdymo formų įvairovę“. Pasibaigus projektui kompiuteriu ir 20 belaidžių pelių, taikydamos nemokamą Microsoft Mouse Mischief programą, pamokas mokiniams veda pradinio ugdymo mokytojos. 38 (45 proc.) stebėtose pamokose IKT ir kitos priemonės pasitelktos kasdienei mokinių veiklai plėtoti, naudotis rašto, žodžio, vaizdo, kaip bendravimo priemonių, teikiama pranašumais, savarankiškumui ugdyti, nuolatinei žinių paieškai ir informacijos apdorojimui. Mokymosi priemonių įvairovė ir šiuolaikiškumas kaip stiprusis pamokos aspektas stebėtas 20 (24 proc.) pamokų.

6. Mokinių darbų demonstravimas gimnazijoje (3.1.3. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Išorinio vertinimo metu I ir II aukštų koridoriuose buvo eksponuojami pamokose, neformaliojo švietimo būreliuose sukurti mokinių dailės darbai. I aukšto fojė puošė mokinių darbų paroda „Rudens spalvos“, projektinių darbų paroda, skirta baltų vienybės dienai paminėti. Gimnazijos TV demonstravo mokinių darbus „Rudens mozaika“, atliktus kompiuterine technika. Mokinių dailės darbų paroda

vertinimo savaitę eksponuota mokytojų kambaryje. Gimnazijos erdves puošia buvusių mokinių darbai (dekoruota I aukšto fojė siena, I aukšto koridoriuje – buvusios mokinės pieštas triptikas). Buvusių mokinių darbų parodą taip pat buvo galima apžiūrėti ir mokyklos bibliotekoje. Medžio ir tekstilės darbai demonstruojami buvusio bendrabučio patalpose, technologijų kabinetuose. Gausu mokinių darbų dailės, pradinių klasių, rusų kalbos, biologijos kabinetuose. Mokinių darbus mokytojai naudojo ir ugdymo procese, atskleisdami pamokos temą. Mokinių darbų demonstravimas sudaro sąlygas mokiniams suvokti save kaip kūrybingą, vertinamą ir pripažįstamą asmenybę.

7. Virtualių aplinkų panaudojimas mokymuisi (3.2.2. – 3 lygis). Gimnazijos aprūpinimas šiuolaikiškais informacinėmis technologijomis yra tinkamas. 2 ir 4 klasių mokytojos ir direktoriaus pavaduotoja ugdymui yra dalyvavusios projekte „Mokymo inovacijų taikymo infrastruktūros kūrimas, siekiant plėtoti netradicinio ugdymo formų įvairovę“. Projekto metu sukurtas e.pamokų rinkinys, kurį mokytojos sėkmingai diegia ugdyme. Buvo atnaujintas ne tik ugdymo turinys, bet ir priemonės. Aktyvus ugdymo turinys suteikė pamokoms vaizdumo, pagerino mokinių pažangą pamokose. Virtualios aplinkos sėkmingai naudojamos mokytojų kvalifikacijos tobulinimui. Tam gimnazijos mokytojai naudoja nuotolinius video mokymus www.pedagogas.lt. Virtualių aplinkų panaudojimas mokinių mokymuisi yra paveikus, padeda įvairiapusiškiau ir patraukliau mokiniams mokytis. Gimnazijoje sudarytos geros sąlygos virtualių aplinkų plėtojimui.

8. Gimnazijoje skatinama ugdytis pasidalytos lyderystės gebėjimus (4.1.2. – 2 lygis, nurodytas aspektas – 3 lygis). Siekiant, kad kuo daugiau mokytojų įsitrauktų į gimnazijos veiklas, įsivertinimui, ugdymo planui, strateginiams, metiniams veiklos planams rengti sudaromos darbo grupės. Teikiant pasiūlymus planams, dalyvauja tėvai ir mokiniai. Gimnazijos dokumentuose fiksuotos asmeninės lyderystės iniciatyvos skleidžiant gerąją metodinę patirtį. Mokytojų lyderystė pastebima ruošiant mokinius įvairiems meniniams, kultūriniais, socialiniams, akademiniais konkursams, tinkamai stebint mokinių asmeninę pažangą, įgyvendinant gimnazijos aplinkų kūrimo ir šiuolaikinių elektroninių priemonių naudojimo mokymo(si) tikslams iniciatyvas. Dauguma mokytojų pagal savo gebėjimus ir interesus įsitraukia į pasirinktas veiklas, tai stiprina pasitikėjimo kultūra grįstus bendradarbiavimo santykius, pedagogų tapatumo jausmą, didina atsakomybę už gimnazijos įvaizdį, komandinio darbo veiksmingumą, stiprina bendruomenės narių lyderystės raišką.

9. Savivaldos atvirumas tobulinant gimnazijos veiklą (4.1.3. – 2 lygis). Gimnazijoje veikia tradicinės, numatytos mokyklos nuostatuose savivaldos institucijos: Gimnazijos taryba, Mokytojų taryba, Mokinių taryba. Savivaldos atstovai renkami atvirai ir skaidriai. Pokalbiuose su mokytojais, tėvais, mokiniais paaiškėjo, kad mokykloje jie labiausiai vertina bendruomeniškumą, pripažino, jog tėvai ir mokiniai dalyvauja mokyklos valdyme pagal galimybes. Aktyviai veikia Mokinių taryba. Profesinės sąjungos veikloje dalyvauja iki dešimt gimnazijos bendruomenės narių. Apibendrinant galima teigti, kad Gimnazijos savivaldos institucijos vidutiniškai skiria dėmesį diskusijoms apie savivaldos organizacijų veiklos galimybes, gimnazijos pasiekimus, problemas, ieško būdų savivaldos institucijų sprendimų veiksmingumui stiprinti.

10. Prasinga ir tikslinga mokyklos tinklaveika (4.2.3. – 3 lygis). Gimnazijoje sukurtos tinkamos bendradarbiavimu su socialiniais partneriais grįstos tradicijos. Eržvilko seniūnijos ir kultūros centro atstovai, eržvilkiškių bendruomenės nariai dalyvauja valstybinių ir kalendorinių švenčių minėjimuose, sporto varžybose. Eržvilko miestelio bibliotekoje gimnazijos mokiniams vyksta edukacinės integruotos veiklos. Mokiniai lanko bibliotekoje vykstančias parodas ir ten rengia savo darbų parodėles. Prasingas bendradarbiavimas sieja mokyklą su VšĮ „Jurbarko socialinės paslaugos“ Eržvilko senelių globos namais. Gimnazistų „Raudonojo kryžiaus“ grupė lanko senelius pagyvenusių žmonių dienos proga, kalėdinės gerumo akcijos „Šiluma iš tavo rankų“ metu. Partnerystė su Jurbarko rajono policijos skyriumi skirta saugumui ir prevencijai. Gimnazijoje organizuojamo neformaliojo švietimo Jaunųjų policijos rėmėjų būrelio veikla orientuota į policijos darbo specifikos pažinimą. Eržvilko seniūnija tarpininkauja gimnazijai sprendžiant socialines mokinių problemas, padeda bendrauti su problemiškomis šeimomis. Vertintojų komandos nuomone, gimnazijos tinklaveika ugdo pozityvias

mokinių nuostatas, dažnai plečia formalaus ir neformalaus ugdymo galimybes, suteikia gimnazijos mokiniams naujų patirčių. Partnerystė yra įvairiapusiška, dažniausiai išnaudojamos artimos aplinkos galimybės.

TOBULINTINI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Tikėjimas mokinio galiomis numatant pamatuojamus pamokos rezultatus (2.2.1. – 2 lygis). 36 pamokose (42 proc.) vadovavimas kiekvieno mokinio mokymui vertintas gerai ir labai gerai, o didesnėje stebėtų pamokų dalyje (49 pamokos, 58 proc.) vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi buvo nepakankamai veiksmingas ir įvertintas patenkinamai arba prastai. Išsami stebėtų pamokų analizė atskleidė, kad, planuodami siektinus rezultatus, mokytojai ne visada kėlė mokinio jėgas atitinkančius bei nuolatinių pastangų reikalaujančius iššūkius. 9,4 proc. pamokų mokymo(si) uždaviniai neskelbti visai. 29 proc. stebėtų pamokų uždavinio formulavimas nurodytas kaip tobulintinas pamokos aspektas. Nekonkretūs, į veiklą pamokoje, o ne į pamatuojamą, kriterijais apibrėžtą mokymosi rezultatą nukreipti mokymosi uždaviniai menkino mokytojų galimybes aiškiai suvokti, ko ir kodėl moko, ko siekia mokinius ugdydami konkrečioje pamokoje. Tikėtina, kad pamatuojami pamokos uždaviniai, kuriuose būtų tiksliai apibrėžta mokinio veikla ir planuojamas rezultatas, numatyti užduočių atlikimo ir vertinimo kriterijai, padėtų kryptingiau organizuoti ugdymo procesą, orientuotų mokinius į mokymosi mokytis veiklą ir aktyvintų pačių mokinių mokymąsi.

2. Ugdymo diferencijavimas, individualizavimas ir suasmeninimas atsižvelgiant į mokinių skirtybes (2.2.2. – 2 lygis). 16 (19 proc.) stebėtų pamokų šis veiklos aspektas išskirtas kaip tobulintinas. Vertintojų stebėtose 36 (42 proc.) pamokose dalyvavo specialiųjų poreikių turintys mokiniai, tačiau tik 7 (8 proc.) pamokose vertintojai nurodė, kad klasėje šiems mokiniams buvo teikta paveiki pagalba ir diferencijuotos užduotys, individualizuotas ugdymo turinys. Išorinio vertinimo metu nustatyta, kad pagalbą mokiniams pamokose teikė mokytojo padėjėjas. Jo veikla pamokoje, dirbant su specialiųjų poreikių turinčiais mokiniais, dažniausiai buvo tikslinga ir paveiki, tačiau išorinio vertinimo metu stebėtose pamokose diferencijavimas ir individualizavimas ne tik specialiųjų poreikių turinčių, bet ir kitų mokinių atžvilgiu buvo fragmentiškas ir tik pavieniais atvejais orientuotas į kiekvieno mokinio individualias mokymosi galimybes, motyvaciją. Planuojant veiklas gimnazijos mokytojams rekomenduotina atsižvelgti į kiekvieno mokinio mokymosi pažangą, bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visybiškumą, mokinių interesus bei patirtį.

3. Vertinimo kriterijų aiškumas matuojant mokinių pasiekimus pamokoje pagal išsikeltą uždavinį (2.4.1. – 2 lygis). Tik dalis mokytojų stebėtose pamokose skelbė pamatuojamą uždavinį, taikė aiškius vertinimo kriterijus, kaupė vertinimo informaciją, padedančią analizuoti ugdymo veiksmingumą ir aptarti su mokiniais daromą pažangą bei mokymosi sunkumus. 35 (41 proc.) stebėtose pamokose vertinimas ugdant vertintas labai gerai ir gerai, nes formuluotas pamatuojamas pamokos uždavinys sudarė sąlygas apibendrinti išmokimą pagal uždavinyje numatytus kriterijus. Tobulinti šį veiklos aspektą vertintojai rekomendavo 42 proc. pamokų: planuodami pamoką ir formuluodami mokymosi uždavinius mokytojai retai numatė ir mokiniams įvardijo aiškius vertinimo kriterijus ir (arba) nesupažindino su jais mokinių. Planuojant pamoką, mokytojams vertėtų nusistatyti aiškius vertinimo kriterijus, juos aptarti su mokiniais, tai sudarytų sąlygas teikti ir gauti grįžtamąją informaciją pagal išsikeltą uždavinį, padedančią kiekvienam mokiniui siekti optimalios asmeninės pažangos.

4. Kiekvieno mokinio pažangos pripažinimas pamokoje (1.2.1. – 2 lygis). 26 stebėtose pamokose (30 proc.) mokinio pažanga ir pasiekimai įvertinti gerai ir labai gerai. Pastebėta, kad kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai labai gerai ir gerai vertinti pamokose, kurios organizuotos vadovaujantis šiuolaikinės pedagoginės sampratos nuostatomis (vertinimo vidurkis – 3,42). 10 stebėtų pamokų mokinių pasiekimai siekiant asmeninės pažangos išskirti kaip stiprusis pamokos aspektas, o 27 – kaip tobulintinas. Daugiau nei pusėje stebėtų pamokų (70 proc.) individuli mokinių pažanga ir pasiekimai pamokoje

vertinti patenkinamai ir prastai. Daugeliu atvejų pamokose apibendrinta mokinių veikla, o ne pasiekimai, vykdytas paviršutiniškas, nesietas su iškelto uždaviniu, nepakankamai veiksmingas veiklos įsivertinimas. Aptariant pamokos rezultatus vertėtų orientuotis į konkretų, pamatuojamą mokymo(si) uždavinį, numatyti vertinimo ir įsivertinimo kriterijus.

5. Gimnazijos tobulėjimą užtikrinantis veiklos kryptingumas (4.1.1. – 2 lygis). Vizija nurodo veiklos perspektyvą, šiuolaikiškumą, bet ji tik iš dalies susijusi su mokyklos kontekstu, yra per plati ir sunkiai įgyvendinama. Gimnazijos 2014–2016 m. strateginiame plane pateikiama SSGG, vidinės aplinkos analizės, numatomas bendras lėšų poreikis, finansavimo šaltiniai, veiklos tikslai, uždaviniai, priemonės jiems įgyvendinti, įgyvendinimo(sėkmės) kriterijai, tačiau pastarieji ne visada pamatuojami. 2016–2017 metų veiklos plane iškeltiems tikslams ir uždaviniams pasiekti numatomos dažniau kasmetinės, funkcinio pobūdžio veiklos nei tikslingos priemonės, orientuotos į veiklų tobulinimą. Laukiamų rezultatų metiniame plane nėra. Išorės vertintojai pastebėjo, kad 2014–2016 metų strateginiame plane sudėtinga išvelgti mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatų panaudojimą, nes planas platus, apima daug veiklos sričių, o metiniuose veiklos planuose įsivertinimo rezultatai panaudojami tik iš dalies. Dėl nepamatuojamų rezultatų nepakankamos galimybės pamatuoti planų įgyvendinimo sėkmę ir poveikį. Ugdymo įstaigos planavimas labiau orientuotas į gimnazijos darbuotojų veiklos organizavimą, diskusijas, mažiau – į bendradarbiavimą siekiant veiklos kokybės bei sėkmingo vadovavimo kiekvieno mokinio mokymuisi ir mokyklos pažangai. Planams ir jų įgyvendinimui trūksta kryptingumo, nuoseklumo, pagrįstumo. Mokyklai tikslinga susitarti, kaip derinti mokyklos veiklos planavimą visais lygmenimis, planuoti konkrečias, aiškias priemones uždaviniams pasiekti, numatyti ir dokumentuose fiksuoti konkrečius, pamatuojamus laukiamus rezultatus, apsibrėžti, kokia jų reikšmė mokinių mokymosi pasiekimams gerinti.